

SVENLJUNGA
KOMMUN

plan

Skolbiblioteksplan 2026-2030

Beslutat av	Barn- och utbildningsnämnden
Beslutandedatum	2026-03-31, § 47
Ansvarig	Verksamhetschef grundskola
Revideras	Vid behov
Följas upp	Årligen

Innehållsförteckning

Inledning	3
Målsättning för verksamheten	3
Målgrupper	3
Styrdokument	4
Personal i verksamheten.....	4
Skolbiblioteken i Svenljunga kommun	4
Läsfrämjande aktiviteter och skrivande.....	5
Bibliotekskunskap och informationssökning	6
Samarbete och utveckling.....	7
Utveckling under planperioden	7

Inledning

Skolbiblioteksverksamheten är en pedagogisk resurs genom samarbete med pedagogerna och tillgång till relevant media. Då rektorerna numera ansvarar för skolbiblioteken bör utvecklingen av verksamheten ske i samråd med rektorerna. Skolbibliotekarierna kompletterar genom sin specifika kompetens i biblioteks- och informationsvetenskap. Syftet med skolbiblioteksverksamheten är att verka för att eleverna ska öka sin måluppfyllelse i skolan.

Målsättning för verksamheten

- Att utvecklandet av skolbiblioteksverksamheten sker i samråd med rektorerna.
- Samarbete mellan skolbibliotekarierna och pedagogerna.
- Sträva efter likvärdig tillgång till media för alla elever.
- Stimulera läslust och på så sätt bidra till att läsförmågan hos eleverna i kommunen höjs.
- Ge likvärdiga grunder i informationssökning i facklitteratur till eleverna.
- Alla elever ska få komma på biblioteksbesök regelbundet för att bli vana vid att använda sig av bibliotek.
- Verka för integration av elever med olika modersmål.
- Ge eleverna inflytande över skolbiblioteksverksamheten.

Målgrupper

- Elever i förskoleklass till årskurs 9.
- Elever i Anpassad grundskola.
- Elever på gymnasiets introduktionsprogram (IM).
- Elever på fritidshemmen.
- Pedagoger i Svenljunga kommuns grundskolor.
- Pedagoger på Svenljunga kommuns introduktionsprogram (IM).

Styrdokument

Målsättningen för skolbiblioteksverksamheten utgår från styrdokumenterna för grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskolans introduktionsprogram samt skollagen, bibliotekslagen, FN:s barnkonvention och UNESCO:s skolbiblioteksmanifest. Den 1 juli 2025 trädde ändringar i skollagen gällande skolbibliotek i kraft. I korthet innebär det att eleverna i skolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Skolverket har definierat att skolbiblioteket ska vara i en särskild lokal. Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att de kan uppnå ändamålen med skolbibliotek. Varje huvudman ska sträva efter att i första hand anställa personal som har en examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.

Personal i verksamheten

I kommunen arbetar två fackutbildade skolbibliotekarier. Skolbibliotekarierna har samtliga kommunala skolor som arbetsfält, men utgår från Mogaskolans bibliotek. Båda arbetar för att uppnå verksamhetens mål och finnas tillgängliga för elever och personal. En viktig del är distributionen av boklådor och klassuppsättningar via skolbibliotekscentralen till alla skolor. Skolbibliotekscentralen är en del i strävandet efter att ge likvärdig tillgång till media för samtliga elever. På Mogaskolan sköts skolbiblioteket helt av skolbibliotekarierna. När det gäller övriga skolor är en av skolbibliotekarierna där en förmiddag per vecka för att ta hand om och vidareutveckla skolbiblioteket.

Skolbiblioteken i Svenljunga kommun

Basen för skolbiblioteksverksamheten är ett brett urval av skön- och facklitteratur för eleverna och pedagogerna. Bokbeståndet har en bredd både i fråga om olika genrer och läsnivåer. För elever med annat modersmål finns böcker på olika språk. Dessutom har vi böcker på främst engelska, men även på de valbara språken spanska och tyska. Barn med läshinder kan genom skolbibliotekarierna registrera sig för MTM:s tjänst Legimus. Facklitteraturen täcker in många olika ämnesområden och svårighetsgrader. Tanken är att alla elever ska kunna hitta böcker som de vill läsa och som är på en lämplig läsnivå. Även pedagogerna behöver tillgång till litteratur för exempelvis högläsning och gruppläsning.

En av skolbibliotekariernas uppgifter är att följa med i utgivningen av media och läsa in litteratur, för att kunna göra ett bra urval vid bokinköpen och ge boktips. Media köps in kontinuerligt till Mogaskolans bibliotek och skolbibliotekscentral. All media där samt läromedel för årskurs 7-9 lägger skolbibliotekarierna in i bibliotekssystemet, som numera är gemensamt för alla kommuner i Sjuhärad. Efter att media har lagts in gör bibliotekarierna iordning all media genom att exempelvis märka upp och plasta in böcker. Utlånen till elever, personal och skolorna av alla böcker från Mogaskolans bibliotek och skolbibliotekscentral samt läromedel för årskurs 7-9 görs via bibliotekssystemet. Användandet av utlåningssystemet ger en statistik över vad som lånas ut och har även inneburit ett minskat svinn. Därigenom kan resurserna satsas på inköp av ny media istället.

Två gånger per läsår köper skolbibliotekarierna in böcker till skolbiblioteken, för att förstärka deras egna mediabestånd. På höstterminen används skolans andel av statsbidraget till inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek. Både elever och personal kan påverka vilka böcker, som köps in till deras skolbibliotek genom att lämna in inköpsförslag. Skolbibliotekarierna ser också vilka böcker som efterfrågas av eleverna vid utlånen och vad som fattas i hyllorna när vi är på skolorna. Dessutom gallrar, strukturerar och skyltar vi upp media. Syftet är att göra det lätt för eleverna att hitta böcker de vill läsa på alla skolbibliotek i kommunen.

I skolbibliotekscentralen finns bokpoolslådor med flera exemplar av samma titel, som används vid olika läsfrämjande aktiviteter på skolorna. En del titlar finns i klassuppsättningar, så att fler kan läsa samma titel och reflektera kring texterna tillsammans. Det finns också färdiga temalådor inom relevanta ämnesområden. Samtliga kommunala skolor kan boka in boklådor och klassuppsättningar som sedan distribueras via skolbibliotekscentralen. Dessutom kan skolorna låna media från Mogaskolans bibliotek, som komplement till det egna bokbeståndet.

Läsfrämjande aktiviteter och skrivande

För att stimulera läslust är det viktigt att främja läsandet ute på skolorna. Utbudet av böcker i skolbiblioteken och skolbibliotekscentralen kan ge eleverna tillgång till lämplig media av olika slag. För att eleverna ska kunna hitta böcker de vill läsa är det viktigt att de kan få hjälp av skolbibliotekarierna.

På rektorsmöte beslutades vilka läsfrämjande lektioner, som ska vara obligatoriska, för att det ska vara likvärdigt för alla elever i kommunen. Vi har valt att inkludera även förskoleklassen, som erbjuds sagoberättande av en av skolbibliotekarierna,

och årskurs 9, som likt årskurs 8 erbjuds olika läsfrämjande projekt. Genom detta blir det aktiviteter för alla elever i förskoleklass till årskurs 9.

Före ett läsprojekt startar skickas speciella boklådor ut. Som inledning på läsprojekten bokpratar skolbibliotekarien för eleverna och sedan får eleverna välja bland böckerna. I årskurs 1 förbereder sig eleverna inför sitt biblioteksbesök genom att de får läsa böcker om läsande, skrivande och bibliotek. Eleverna i årskurs 2, 4 och 6 kan välja mellan böcker i olika genrer efter bokpratet och årskurs 7 har en boklåda med skräcktema. För årskurs 3 och 5 har skolbibliotekarierna istället läs- och skrivprojekt i specifika genrer. Skolbibliotekarierna arbetar även med skrivande i olika årskurser. Eleverna i årskurs 2 berättar om sina drakar, årskurs 4 skriver dikter och årskurs 6 tränar på miljöbeskrivningar. För årskurs 3 är det deckartema, där eleverna först läser deckarböcker och därefter skriver de sin egen detektivhistoria. På samma sätt läser eleverna i årskurs 5 fantasyböcker och skriver sedan egna fantasyberättelser. I årskurs 1 kan pedagogerna välja att arbeta med skrivande utifrån en boklåda med Silent books, som vi skickar ut.

När författarbesök för årskurs 1 till 9 anordnas i kommunen bokar och planerar skolbibliotekarierna författarbesöket. Böcker skrivna av den bokade författaren skickas ut till skolorna för högläsning inför författarbesöket. Syftet med författarbesöket är att locka till läsning, fördjupa läsupplevelsen, ge insikter i skrivprocessen och inspirera till eget skrivande.

Världsbokdagen firas på skolorna genom bland annat en tipspromenad, som skolbibliotekarierna sätter samman. Läsande och litteratur lyfts på olika sätt fram under veckan för Världsbokdagen.

För introduktionsprogrammet har vi inga fasta aktiviteter utan de bokas av undervisande lärare vid behov på Mogaskolans skolbibliotek.

Bibliotekskunskap och informationssökning

Alla elever i årskurs 1 ska komma på biblioteksbesök på folkbiblioteket, för att få kunskap om bibliotek och kunna känna sig hemmastadda där. Vid biblioteksbesöket deltar förutom en skolbibliotekarie även personal från folkbiblioteket. Elever på Mogaskolan får även en introduktion i skolbiblioteket på skolan.

Skolbibliotekarierna har valt att fokusera på att lära ut hur man hittar information i facklitteratur, vilket kan användas i skolarbetet eller utifrån eget intresse. Lektion i informationssökning genomförs av skolbibliotekarien i årskurs 4.

Samarbete och utveckling

Centralt för skolbiblioteksverksamheten är samarbetet mellan skolbibliotekarierna och pedagogerna i kommunens skolor. Delvis sker detta genom kontaktpersonerna, men även med övriga pedagoger i skolorna. Eftersom vi är ute på samtliga skolor varje vecka blir samarbetet med pedagogerna mer naturligt på alla skolor. Det finns en kontaktperson vardera från Anpassad grundskola, Kreativa Lärrum och varje skola. Kontaktpersonerna sprider information vidare till sina kollegor och deltar i ett biblioteksrådsmöte varje termin. Under biblioteksrådsmötet utvärderas skolbiblioteksverksamheten för att kunna vidareutvecklas i samråd med pedagogerna. Viktigt för utvecklandet av skolbiblioteksverksamheten är också samarbetet med rektorerna, som ansvarar för sina skolbibliotek.

Eleverna kan komma med exempelvis inköpsförslag och har genom elevråd möjlighet att lyfta olika frågor vad gäller skolbiblioteksverksamheten.

Dessutom följer skolbibliotekarierna med i utvecklingen på skolbiblioteksfronten. Detta sker exempelvis genom litteraturstudier, deltagande i olika konferenser och kontakter med andra skolbibliotekarier. I dagsläget ingår vi i ett nystartat nätverk för skolbibliotekarier i Sjuhärad. Vi har också ett samarbete med folkbiblioteket i kommunen.

Utveckling under planperioden

- Sträva efter att varje skola ska ha ett särskilt skolbibliotek i en ändamålsenlig lokal utrustad med hyllor, bilderbokstråg och annat för att underlätta för eleverna att hitta böcker på deras läsnivå och utifrån intresse.
- Komplettera bibliotekskatalogen på varje skola, så att hela bokbeståndet finns med och blir sökbart för personalen på skolan. En komplett katalog underlättar vid inköpen till skolbiblioteken och när eleverna letar efter böcker. Katalogen kan också användas för att registrera lån, vilket gör det möjligt att se om en viss bok är utlånad och det kan också minska svinnet i skolbiblioteken. Mogaskolans bibliotek är med i det gemensamma bibliotekssystemet för kommunerna i Sjuhärad.
- Grunden för skolbiblioteken är en bredd av aktuell skön- och facklitteratur på svenska och andra språk. Därför är det viktigt med en fortsatt satsning på inköp av litteratur för att kontinuerligt förnya och stärka bokbestånden på alla skolbibliotek under planperioden. Att skolbibliotekarierna är på alla skolor och

hjälp eleverna att hitta böcker, leder till att vi efterhand får en tydligare bild av elevernas önskemål på respektive skola.

- Fortsätta att på olika sätt utveckla samarbetet mellan skolbibliotekarierna och pedagogerna på skolorna. Att vi är ute på alla skolor varje vecka har lett till naturliga möten med våra kontaktpersoner och all annan personal.
- Även utöka samverkan mellan skolbibliotekarierna och rektorerna för att vidareutveckla deras respektive skolbibliotek. Skolbibliotekarierna kan här bidra genom sin specialistkunskap vad gäller skolbibliotek.